

"بنام خدا"

تاریخچه مربیگری تیم ملی فوتبال ایران از ابتدا تا کنون

"کارلوش کیروش" به عنوان پنجاهمین و یکمین مربی و پانزدهمین مربی خارجی تاریخ فوتبال ایران انتخاب شد.

این مربی پرتغالی نخستین مربی این کشور است که هدایت تیم ملی ایران را برعهده گرفته است. پیش از وی سه مربی از کرواسی، دو مربی برزیلی، دو مربی مجارستانی، یک مربی انگلیسی، یک مربی آلمانی، یک مربی از بوسنی، یک مربی ایرلندی، یک مربی از اتریش، یکی مربی از شوروی و یک مربی مجارستانی در مقاطع مختلف به عنوان سرمربی روی نیمکت تیم ملی نشسته بودند.

حسین صدقیانی نخستین سرمربی تاریخ فوتبال ایران بود و جیمز گیل هم اولین مربی خارجی تیم ملی کشورمان محسوب می‌شود اما در دوره این مربی انگلیسی تیم ملی هیچ دیدار تدارکاتی برگزار نکرد تا وی در زمان حضور در ایران تنها در شهرهای مختلف کلاس‌های آموزشی تشکیل دهد.

حسین صدقیانی با حدوداً ۹ سال هدایت تیم ملی ایران در دو مقطع مختلف بیشترین زمان مربیگری تیم ملی را به خود اختصاص داده است. همچنین به غیر از این مربی، حسین فکری، محمود بیاتی، پرویز دهداری، جلال طالبی، برانکو ایوانکوویچ و محمد مایلی کهن تاکنون در دو مقطع مختلف به عنوان سرمربی تیم ملی ایران انتخاب شده‌اند.

ضمن اینکه پرویز دهداری که طی سال‌های ۵۰-۵۱ هدایت تیم ملی را برعهده داشت، در سال ۱۳۶۵ پس از ۱۴ سال دوری برای دومین مرتبه سرمربیگری تیم ملی ایران را برعهده گرفت، در جدول طولانی‌ترین زمان بازگشت به تیم ملی، در رده نخست قرار گرفته است.

برانکو ایوانکوویچ هم که به همراه تیم ملی به جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان صعود کرد، ۵۲ مرتبه روی نیمکت تیم ملی ایران نشست، از این نظر در بین مربیان ایرانی و خارجی تاریخ فوتبال کشورمان رکورددار است. وی تنها مربی خارجی بود که در دو دوره هدایت تیم ملی را برعهده گرفت.

تاریخچه مربیان خارجی تیم ملی:

جیمز گیبیل:

آلفرد جیمز گیبیل با حقوق هفتگی ۲۰ لیره به ایران آمد و خبر حضور این مربی انگلیسی در دو هفته نامه تربیت بدنی چاپ شد تا وی نخستین مربی خارجی تیم ملی نام بگیرد. در دوره گیبیل تیم ملی مسابقه ای را انجام نداد و این مربی تنها در شهرهای مختلف کلاس‌های آموزشی برگزار کرد و در مردادماه ۱۳۲۷ ایران را ترک کرد. ادموند مایوفسکی:

در دوره دوم فدراسیون دکتر کنی، ادموند مایوفسکی اتریشی با قراردادی معادل هزار مارک در فروردین ماه ۱۳۳۴ سرمربی تیم ملی شد و در چند مسابقه غیر رسمی هدایت ملی پوشان ایرانی را بر عهده گرفت که مهمترین آنها دیدار با تیم باشگاهی ویکتوریا برلین آلمان در تهران بود. وی در سال ۱۳۳۵ ایران را ترک کرد و سرمربی تیم ملی نروژ را برعهده گرفت.

جوزف مساروش:

مساروش مجاری در مردادماه سال ۱۳۳۶ به تهران آمد و به مدت دو سال سرمربی تیم ملی بود. در تیم ملی به همراه این مربی در بازیهای آسیایی ۱۹۵۸ و مقدماتی جام ملت های آسیا ۱۹۶۰ شرکت کرد که توفیقی به دست نیاورد. شکست ۴ بر یک برابر پاکستان در زمان هدایت مساروش یکی از بدترین شکست های تاریخ فوتبال ایران بود.

گئورگی سوچ:

در سال ۱۳۴۴ هدایت تیم ملی را عهده دار شد و با تیم ملی در بازیهای آسیایی ۱۹۶۶ بانکوک به مقام دوم دست یافت. تیم تحت هدایت این مربی مجاری در خشن ترین تورنمنت فوتبال آسیا دو بار مغلوب برمه شد. زدراکو رایکوف:

همه این مربی یوگسلاو را با تیم استقلال می شناسند اما رایکوف پس از نخستین قهرمانی ایران در جام ملت های آسیا برای هدایت تیم ملی به تهران آمد. رایکوف در مسابقات جام دوستی تیم ملی را به عنوان نایب قهرمانی رساند. وی سپس هدایت تیم فوتبال جوانان و در نهایت استقلال را برعهده گرفت.

ایگور نتو:

کاپیتان پیشین تیم ملی شوروی که به صورت حرفه‌ای در هاکی روی یخ نیز مربیگری می کرد، در سال ۱۳۴۹ سرمربی تیم ملی شد و در بازی‌های آسیایی ۱۹۷۰ بانکوک هدایت این تیم را برعهده گرفت و نتیجه جالب توجهی را کسب نکرد.

فرانک اوفارل:

مشهورترین مربی خارجی بود که در دهه پنجاه سرمربیگری تیم ملی را بر عهده گرفت. اوفارل ایرلندی با سابقه مربیگری در منچستر یونایتد، پس از ناکامی ایران در صعود به جام جهانی ۱۹۷۴ هدایت تیم ملی را بر عهده گرفت و ضمن کسب مدال طلای بازیهای آسیایی ۱۹۷۴ تهران با تیم ملی به بازی‌های المپیک ۱۹۷۶ مونترال صعود کرد.

استانکو پوکله پوویچ:

این مربی کروات نخستین مربی خارجی بود که پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی و پس از ۱۹ سال درحالی هدایت تیم ملی را برعهده گرفت که تیم ایران با هدایت علی پروین از صعود به جام جهانی ۱۹۹۴ ناکام مانده بود. فعالیت استانکو در تیم ملی کوتاه بود و پس از ناکامی در بازی‌های آسیایی هیروشیما برکنار شد. استانکو سپس در این سال‌های هدایت تیم‌های پرسپولیس و پگاه را هم برعهده گرفته است.

والدیر ویرا:

این مربی برزیلی در روزهای حساس مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۸ برای هدایت تیم فوتبال امید به ایران آمد، اما شکست ایران از قطر و از دست رفتن شانس صعود مستقیم باعث شد تا داریوش مصطفوی به عنوان رئیس وقت فدراسیون او را به عنوان سرمربی تیم ملی منصوب کند. ویرا در سه مسابقه پلی آف هدایت تیم ملی را بر عهده داشت و با وجود پیروز نشدن، تیم ایران را با حماسه ملبورن به جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه برد.

تومیسلاو ایویچ:

به عقیده بسیاری از صاحب‌نظران، ایویچ سرشناس‌ترین مربی خارجی است که تاکنون به ایران آمده است. ایویچ اندکی پس از صعود ایران به جام جهانی ۱۹۹۸ سکاندار تیم ملی شد و تیم را به خوبی آماده مسابقات جام

جهانی کرد اما شکست عجیب ۷ بر یک مقابل تیم رم ایتالیا در دیداری تدارکاتی پایان فعالیتش در تیم ملی بود.

ادمار براگا:

پس از ناکامی تیم ملی در جام ملت‌های آسیا ۲۰۰۰ این مربی برزیلی جانشین جلال طالبی شد تا در مرحله پیش مقدماتی جام جهانی ۲۰۰۲ تیم را رهبری کند. این برزیلی خوش شانس بزرگترین پیروزی تاریخ تیم ملی را با پیروزی ۱۹ بر صفر ایران برابر گوام به نام خود ثبت کرد.

میروسلاو بلاژیچ:

سرمربی تیم سوم جهان - کرواسی - برای هدایت تیم ملی در بهمن‌ماه سال ۱۳۷۹ به ایران آمد و تا آبان‌ماه سال ۱۳۸۰ هدایت تیم ملی را در مسابقات مقدماتی جام جهانی ۲۰۰۲ بر عهده داشت اما با شکست ایران برابر ایرلند در بازی پلی آف و ناکامی در صعود به جام جهانی ناکام وداعی تلخ با فوتبال کشورمان داشت.

برانکو ایوانکوویچ:

پروفسور کروات تنها مربی خارجی است که در دو دوره رهبری تیم ملی را بر عهده گرفت و همچنین رکوددار مربیگری در تیم ملی است. برانکو ابتدا از بهمن ۱۳۸۰ تا مهرماه ۱۳۸۱ سرمربی تیم ملی بود و پس از وقفه‌ای یکساله از مهرماه سال ۱۳۸۲ تا خردادماه ۱۳۸۵ که پایان بازی‌های ایران در جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان بود، سرمربی تیم ملی کشورمان بود. صعود به جام جهانی ۲۰۰۶ و مقام سومی جام ملت‌های آسیا ۲۰۰۴ از افتخارات برانکو در تیم ملی ایران بود. وی به همراه تیم امید هم قهرمانی بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان شد.

اریش روته مولر:

پس از شکست تلخ تیم ملی فوتبال ایران برابر عربستان در مقدماتی جام جهانی ۲۰۱۰ در تهران علی دایی از سمت سرمربیگری تیم ملی برکنار شد و اریش روته مولر آلمانی برای یک دیدار تدارکاتی و بصورت سرمربی موقت هدایت تیم ملی را برعهده گرفت.

۱. حسین صدقیانی از ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۹ (۵ بازی، ۲ برد، ۳ باخت)
۲. آلفرد جیمز گیبل ۱۳۲۷ (بدون دیدار تدارکاتی)
۳. مصطفی سلیمی از ۱۳۲۹ تا ۱۳۳۴ (۵ مسابقه، ۲ برد، ۲ مساوی، یک باخت)
۴. ادموند مایوفسکی از ۱۳۳۴ تا ۱۳۳۵ (بدون بازی تدارکاتی)
۵. ژوزف مساروش از ۱۳۳۶ تا ۱۳۳۹ (۶ مسابقه، ۳ برد، یک تساوی، ۲ باخت)
۶. حسین فکری از ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۵ (۷ مسابقه، ۲ پیروزی، ۳ تساوی، ۲ شکست)
۷. گئورگی سوچ از ۱۳۴۴ تا ۱۳۴۵ (۷ مسابقه، ۴ پیروزی، ۳ شکست)
۸. حسین فکری سال ۱۳۴۶ (۲ مسابقه، یک برد، یک باخت)
۹. محمود بیاتی از ۱۳۴۷ تا ۱۳۴۸ (۴ مسابقه، ۴ پیروزی)
۱۰. زدراکو رایکوف از سال ۱۳۴۸ تا ۱۳۴۹ (۴ مسابقه، ۳ پیروزی، یک شکست)
۱۱. محمد بیاتی سال ۱۳۴۹ (یک بازی، یک برد)
۱۲. ایگور نتو از ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۰ (۳ بازی، یک تساوی، ۲ باخت)
۱۳. پرویز دهداری از ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۱ (۲ بازی، یک برد، یک باخت)
۱۴. محمد رنجبر سال ۱۳۵۱ (۹ بازی، ۵ پیروزی، یک تساوی، ۳ شکست)
۱۵. محمود بیاتی از ۱۳۵۱ تا ۱۳۵۲ (یک بازی، یک برد)
۱۶. فرانک اوفارل از ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۴ (۹ بازی، ۷ برد، ۲ باخت)

۱۷. حشمت مهاجرانی از ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۷ (۲۸ بازی، ۱۵ برد، ۷ تساوی، ۶ باخت)
۱۸. حسن حبیبی از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۵۹ (۱۲ بازی، ۹ برد، ۲ تساوی، یک باخت)
۱۹. اصغر شرفی از ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۰
۲۰. پرویز ابوطالب در سال ۱۳۶۰
۲۱. ناصر ابراهیمی از ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۱
۲۲. حسین آبشناسان ۱۳۶۱
۲۳. احمد طوسی ۱۳۶۲
۲۴. محمود یآوری در سال ۱۳۶۳ (۶ بازی، ۶ برد)
۲۵. ناصر ابراهیمی از ۱۳۶۳ تا ۱۳۶۴ (۸ بازی، ۲ برد، ۴ مساوی، ۲ باخت)
۲۶. فریدون عسگرزاده (از ۱۳۶۴ تا ۱۳۶۵)
۲۷. پرویز دهداری از ۱۳۶۵ تا ۱۳۶۷ (۲۰ بازی، ۱۰ برد، ۶ تساوی، ۴ باخت)
۲۸. محمود یآوری سال ۱۳۶۶
۲۹. رضا وطنخواه سال ۱۳۶۸ (۳ بازی، ۳ برد)
۳۰. مهدی مناجاتی سال ۱۳۶۸ (۳ بازی، ۲ برد، یک باخت)
۳۱. علی پروین از ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۲ (۳۴ بازی، ۱۵ برد، ۱۱ تساوی، ۸ باخت)
۳۲. استانکو پوکله پووچ از ۱۳۷۲ تا ۱۳۷۳ (۴ بازی، یک تساوی، ۲ برد، یک باخت)
۳۳. حسن حبیبی
۳۴. محمد مایلی کهن از ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۶ (۳۸ بازی، ۲۳ برد، ۹ تساوی، ۶ باخت)
۳۵. والدیر ویهرا سال ۱۳۷۶ (۳ بازی، ۲ تساوی، یک باخت)
۳۶. تومیسلاو ایووچ سال ۱۳۷۶ (۵ بازی، یک برد، ۲ تساوی، ۲ باخت)
۳۷. جلال طالبی سال ۱۳۷۶ (۴ بازی، یک برد، ۳ باخت)
۳۸. منصور پورحیدری از ۱۳۷۷ تا ۱۳۷۸ (۱۷ بازی، ۹ برد، ۵ تساوی، ۳ باخت)

۳۹. جلال طالبی سال ۱۳۷۹ (۲۱ بازی، ۱۳ برد، ۵ تساوی، ۳ باخت)
۴۰. آدمار براگا از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۰ (۳ بازی، ۳ برد)
۴۱. میروسلاو بلاژویچ سال ۱۳۸۰ (۱۹ بازی، ۱۰ برد، ۴ تساوی، ۵ باخت)
۴۲. برانکو ایوانکوویچ از ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۱ (۱۰ بازی، ۴ برد، ۴ تساوی، ۲ باخت)
۴۳. همایون شاهرخی از ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۲ (۵ بازی، یک برد، یک تساوی، ۳ باخت)
۴۴. برانکو ایوانکوویچ از ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵ (۴۲ بازی، ۲۹ برد، ۶ تساوی، ۷ باخت)
۴۵. امیر قلعه‌نویی از ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۶ (۱۷ بازی، ۱۰ برد، ۶ تساوی، یک باخت)
۴۶. منصور ابراهیم زاده سال ۱۳۸۶ (۳ بازی، ۳ تساوی)
۴۷. علی دایی از ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۸ (۲۴ بازی، ۱۵ برد، ۶ تساوی، ۳ باخت)
۴۸. اریش روته مولر سال ۱۳۸۸ (یک بازی، یک تساوی)
۴۹. محمد مایلی کهن سال ۱۳۸۸ (بدون هیچ دیدار)
۵۰. افشین قطبی از ۱۳۸۸ تا ۱۳۸۹ (۳۰ بازی، ۱۶ برد، ۶ تساوی، ۸ باخت)
۵۱. کارلوس کیروش از ۱۳۹۰ تا....؟